

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(716)

43. posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
w dniu 25 kwietnia 2007 r.

VI kadencja

Porządek obrad:

1. Przygotowanie projektu uchwały w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku.

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy zastępca przewodniczącego Andrzej Mazurkiewicz)

Zastępca Przewodniczącego Andrzej Mazurkiewicz:

Dzień dobry. Witam państwa senatorów bardzo serdecznie, witam pana marszałka na naszym posiedzeniu.

Otwieram posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych, którego tematem jest przygotowanie inicjatywy uchwałodawczej komisji dotyczącej uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja 1791 roku.

Proszę państwa, w związku z tą rocznicą odbędzie się 2 maja wspólne uroczyste posiedzenie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i litewskiego Seimasu. Jest to wspólne, zsynchronizowane posiedzenie z udziałem posłów i senatorów. Będzie ono transmitowane przez Telewizję Polską oraz Telewizję Litewską. W zgromadzeniach wezmą udział prezydenci obu państw, przedstawiciele rządów oraz liczni goście z zagranicy. Do Warszawy przybędą między innymi: przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Senatu Parlamentu Republiki Czeskiej, Sejmu Republiki Łotewskiej, Zgromadzenia Narodowego Republiki Węgierskiej. Ponadto weźmie w nim udział przewodniczący Zgromadzenia Parlamentarnego Ukrainy i Polski Mikołaj Tomenko i Aleksander Milinkiewicz z Białorusi. Na uroczystość do Wilna przybędą przewodniczący Rady Narodowej Republiki Słowackiej, Bundestagu Republiki Federalnej Niemiec, Izby Poselskiej Parlamentu Republiki Czeskiej, Riigikogu, czyli Parlamentu Republiki Estońskiej, ponadto z Ukrainy przybędzie pani Julia Tymoszenko, a z Białorusi – Irina Kazulina. Obrady odbędą się 2 maja o godzinie 11.

W związku z tym, że dzisiaj o godzinie 9.00 Sejm Rzeczypospolitej podejmie uchwałę intencyjną, okolicznościową, związaną z rocznicą uchwalenia Konstytucji 3 Maja i że równolegle podejmie taką uchwałę litewski Seimas, konieczne jest, aby również Senat zaakcentował swoje stanowisko w formie uchwały.

Witam serdecznie na naszym posiedzeniu pana Leszka Kieniewicza, dyrektora Biura Spraw Międzynarodowych i Unii Europejskiej oraz naszego legislatora pana Jakuba Zabielskiego.

Państwo pozwolą, że najpierw oddam głos panu dyrektorowi. Poprosimy o kilka słów na temat tej uchwały i okoliczności, w jakich będzie ona rozpatrywana.

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

**Dyrektor Biura Spraw Międzynarodowych i Unii Europejskiej
w Kancelarii Senatu
Leszek Kieniewicz:**

Genezą tego wydarzenia, czyli uroczystego zgromadzenia w obu stolicach jest inicjatywa zwykłego deputowanego litewskiego Emmanuelisa Zingerisa, który przekonał do tego marszałków wszystkich trzech Izb. W obu stolicach równocześnie obradować będą uroczyste zgromadzenia, to znaczy niedokładnie Sejm i Senat i niedokładnie Seimas, po prostu będą to zgromadzenia nieformalne, tym niemniej na najwyższym szczeblu, bo z udziałem prezydów, z udziałem rządu, z udziałem prezydentów i korpusu dyplomatycznego oraz gości zagranicznych. Osia całości jest przyjęcie wspólnego dokumentu, tego właśnie, który przed państwem leży. Musi on być taki sam w obu stolicach. Oczywiście jego uchwalanie, dyskusja nad nim, wspólne poprawianie go na oczach widzów w czasie rzeczywistym jednocześnie w Wilnie i w Warszawie jest absolutnie niemożliwe, dlatego wszystkie trzy Izby założyły, że należy ten dokument przyjąć formalnie wcześniej jako uchwałę poszczególnych Izb, a następnie może być on uznany za wspólną deklarację upamiętniającą rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Dla Polski jest bardzo ważne, że jest to inicjatywa litewska, ponieważ po raz pierwszy obchodzimy tę rocznicę wspólnie i przy tylu europejskich świadkach, mimo że nie jest to rocznica okrągła. Ten pośpiech bierze się, jak sądzę, z tego, że strona litewska widzi oczywisty kontekst przyszłego Traktatu Konstytucyjnego. Kontekst ten może nam odpowiadać mniej lub bardziej, zależnie od opcji politycznych, które państwo reprezentują, tym niemniej z polskiego punktu widzenia najistotniejsze jest to, że oni chcą to traktować jako wspólne dziedzictwo, że podnosimy sprawę wspólnej tradycji I Rzeczypospolitej jako żywą dla jedności europejskiej, dla tradycji integracji europejskiej, jako wybitnie pozytywny przykład takiej integracji. Po trzecie, właśnie przy okazji wprowadzenia niejako bocznymi drzwiami pojęcia dziedziców I Rzeczypospolitej mamy powód i argument przemawiający za tym, żeby członkami zjednoczonej Europy zostali w sposób naturalny i Ukraińcy, i Białorusini. Jest to oczywiście bardzo istotny dla nas moment i stąd pewna spolegliwość polskiej strony, jeśli idzie o sam porządek tego zgromadzenia, kolejność występowania mówców itd.

Pierwszą wersję dokumentu przesłała strona polska na Litwę. Litwini nie mieli obiekcji, ale napisali własną wersję, która była parafrazowaniem naszej. Oni na tyle nam nie ufali, że uważali, iż trzeba napisać to jeszcze raz własnymi słowami. Przesłali to nam, ale jako projekt sekretariatu. Kiedy domagałem się reakcji marszałka Muntianasa na to, co przesłaliśmy – ponieważ pierwszy polski projekt miał aprobatę obu naszych marszałków – otrzymaliśmy projekt kompromisowy, który był po prostu pożenieniem obu tekstów, dosłownie zdanie w zdanie, paragraf w paragraf. I stąd pewne powtórzenia. Taki amalgamat został następnie zaakceptowany – z drobnymi retuszującymi zmianami – i przez marszałka Jurka, i przez marszałka Borusewicza, i przez marszałka Muntianasa. Seimas przyjął ten tekst już 19 kwietnia, tak że nie muszę mówić, iż w delikatnej sytuacji znajduje się komisja, do której Prezydium Senatu zwraca się właśnie z taką jednoznaczną propozycją.

Jeśli idzie o sam program, to wyjaśnię, jeżeli będą jeszcze jakieś pytania.

Może już mają państwo jakieś pytania, bo nie chciałbym przedłużać.

Zastępca Przewodniczącego Andrzej Mazurkiewicz:

Dziękuję, Panie Dyrektorze.
Czy nasze Biuro Legislacyjne ma jakieś uwagi?

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję.
Od strony formalnej wszystko jest w porządku.

Zastępca Przewodniczącego Andrzej Mazurkiewicz:

Dziękuję.
Proszę państwa, w takim razie otwieram dyskusję.
Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?
Pan marszałek, proszę bardzo.

Senator Marek Ziółkowski:

Ja mam tylko krótką uwagę. Uczestniczyłem w części rozmów pomiędzy marszałkami, odbywających się jeszcze we Florencji – jak sobie przypominam, Panie Dyrektorze – kiedy chodziło o zwołanie tego wspólnego posiedzenia i napisanie tekstu. Oczywiście powtórzenia są zupełnie niepotrzebne, bo w pierwszych paragrafach to aż się chce płakać, ale to wszystko jedno. Mnie interesuje fakt, że jak zwykle na początku jest wymieniana Polska, a potem dopiero Litwa. Czy oni się na to zgodzili? Tylko w jednym wypadku Litwa jest przed Polską, w piątej linijce od dołu: „przystąpienie Litwy i Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego”; we wszystkich innych wypadkach Korona jest przed Litwą. Czy jest zgoda co do tego, Panie Dyrektorze?

**Dyrektor Biura Spraw Międzynarodowych i Unii Europejskiej
w Kancelarii Senatu
Leszek Kieniewicz:**

Wygląda na to, że jest co do tego zgoda. Ingerencje litewskie były tego rodzaju, że w jednym miejscu skreślali Rzeczpospolitą Obojga Narodów, ale ona powracała w innym zdaniu. Oni chyba wycięli I Rzeczpospolitą, a nasz marszałek wyciął Rzeczpospolitą Szlachecką.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Ten tekst jest kompromisowy, bo dzisiaj byśmy powiedzieli „obywatelską”, prawda?

Zastępca Przewodniczącego Andrzej Mazurkiewicz:

Dziękuję bardzo.
Czy są jeszcze jakieś wątpliwości, pytania? Nie ma.
Proszę państwa, poddam to pod głosowanie.
Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem uchwały? (5)

(Głos z sali: Wszyscy, jednogłośnie.)

Jednogłośnie.

Pozostaje nam tylko kwestia wyznaczenia senatora sprawozdawcy.

Czy pan marszałek zgodziłby się przyjąć tę rolę?

Senator Marek Ziółkowski:

Tak, myślę, że w tym wypadku to...

Zastępca Przewodniczącego Andrzej Mazurkiewicz:

Jest to sprawa na tyle uroczysta, ważna... Dziękuję bardzo.

(Głos z sali: Drugie posiedzenie będzie jeszcze dzisiaj.)

Tak, dzisiaj odbędziemy jeszcze jedno posiedzenie, wspólnie z Komisją Ustawodawczą, o godzinie 12.00, tak że prosiłbym państwa senatorów o uwzględnienie tej godziny.

(Głos z sali: W sali nr 176.)

Okej, w sali nr 176.

No i później uchwała Senatu.

Dziękuję państwu bardzo, zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 14)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851